

DE
NIEUWE
TIJD

BLAD IN 'T PLAT

8

Zoo
dan!

Paul Abels
Benny Holtrop
Gerrit Klaassen
Frank Löwik
Frans Nije Bijvank
Karel Olthuis
Bennie Sieverink
Marina van der Vegte
Goaitsen van der Vliet
Theo Vosseveld

Meert 1999
281-320

DE NIEJE TIED

Blad in t plat Nummer 8, meert 1999, 40 ziedn, weenkelpries *f* 9,-

Weerldwied <http://www.a1.nl/bb/blad/dnt/index.htm>

Redaktie Gerrit Klaassen (053-4310019), Frank Löwik (058-2131941), Goaitsen van der Vliet (053-4359229)

Möggelike biejdreagn (as t kan op schief of as netpostbiejloag) noar n oetgeaver. Tekstn wördt opnömn in de Standaard Schriefwieze.

Oetgeaver De Oare útjouwerij/De Aandere oetgeaverieje
t Sander 36, 7522 AM Eanske, 053-4359229, netpost vdvliet@a1.nl

Abonnemeantn Ieder nommer keump eerst as t kaant kloar is. As vastn leazer betaal iej tweentig ceant veur de bladziede (in t boetnlaand, krek as lös in n bookhaandel, een geuldn t nommer meer) en op zien meent 25 geuldn van te veurtn op giro 4611391 van n oetgeaver, met opgoave van t eerste nommer wa'j in de busse weelt. A'j schriftelik opzeit (of as wiej t der bie daal smiet!) krie'j wierum wat der nog steet van oew veurschot. Veurgoande nommers bint te kriegn veur n zölfdn pries.

Tekstverzorging en zetweark Bits & Books, Eanske

Drukweark FeboDruk, Eanske

Beeldmark en veurkaft Gerhard van Dragt bNO (teekning Jan Gerritsen veur de cd *Zo dan!* van Trio00)

Sponsor De auteurshonoraria veur de metwearkers an dit nommer wördn betaald deur t multimediabedrief TriMM in Eanske.

© 1999 De Nije Tied, Eanske Niks oet dizze oetgaav mag wördn oavernömn zoonder schriftelik goodveendn veurof van n oetgeaver en/of van n auteur den t anbetref.

ISSN 1380-6955

INHOALD

Theo Vossebeld, <i>Hoo bli-j wa nich</i>	282
Frank Löwik, <i>Harko en Tone in zaakn</i>	283
Frank Löwik, <i>Limerick</i>	288
Gerrit Klaassen, <i>Blauwn moandag</i>	289
Frans Nije Bijvank, <i>Pinkn</i>	291
Bennie Sieverink, <i>Opruming</i>	294
Benny Holtrop, <i>Hennep</i>	395
Marina van der Vegte, <i>Oavndrood</i>	298
Paul Abels, <i>Zen en Zunlech</i>	299
Frank Löwik/Goaitsen van der Vliet, <i>Asterix in de pers</i>	303
KORT E KUURD:	
- Frank Löwik oaver <i>Jewilmke</i>	304
- Gerrit Klaassen oaver <i>Biebel in de Tweantse sproake (NT2)</i>	304
- Gerrit Klaassen oaver <i>Zo dan!</i>	305
- Goaitsen van der Vliet oaver <i>Luuster</i>	307
Bennie Sieverink, <i>Veer gedichtn</i>	308
Karel Olthuis, <i>Hier waak ik</i>	311
Paul Abels, <i>Nöaln</i>	313
Gerrit Klaassen, <i>Vlöggehn</i>	315
LEU, POTLEU & STUMPKE:	
- Frank Löwik, <i>Klungels</i>	317
- Frank Löwik, <i>Kwitkoonterije</i>	317
- <i>Breef woar wat bie j zit</i>	317
- Goaitsen van der Vliet, <i>t Rechte bescheed</i>	318
- <i>Klöafzin (4)</i>	319
- <i>Van heurn zegn</i>	319
<i>Redaktioneel bod</i>	319
IN & OAVER T PLAT	320

Theo Vossebeld

282

Hoo bli-j wa nich

Zunn grootn loopstal
en ginn kriel op n breenk
Zunne grote varknschure
en ginne doeve op de delle
Zunne lange legbatteri-j
en ginn appelhof meer
Zunne lappe maïs
en ginne hegge meer
Zunn zwoarn trekker
en ginn hooltwal meer
Zun kapitaal hoes
en ginne zwaluw meer
Zunn deurn auto
en alns dichte bi-j
Zunne lappe weare
met nog eenn dooin eek
Zuk good boetnlaands grös
himmoal zonder peenksterbloomn
Zunne mooie zitkoele
en gin tied meer

Harko en Tone in zaakn

I

De zommerdag is t mooi an de Vechte. De beume zit in t loof. Oaveral greuit grös en ze verkoopt ies op de brugge van Omn.

Harko höng oaver de leuning en spujn s noar benee: '...eenntweentig... tweeintweentig... drieintweentig... veerntweentig... Veer meter!' zea-r e. 'Elkn tel is nen meter.'

'Oo', deu Tone van de Plaat. Hee har n kop der nich rech bie. t Was nen luijn zöndagmiddag, good hete en noar de zwaalvn zoo hoge in de locht te zeen was t mooie weer nog lang nich 'op'. 'Morn dan stoa'w wier in t magazien', zuchtn e, 'met den dikn oaverl. Mag der nog nich an deankn, wat iej?'

'Dan hef dén t better bekekn...' Harko duudn met n kop noar nen keerl wiederop den in zien blote hemd kano's verhuurn: 'Mooi boetn wean en verdeenn veur n hil joar.'

Nen zet keekn ze zwiegn oaver t reempelnde, troag streumnde water hen. Biejziedn spröng t lech op greun. Twee Dafn grommeln vermeuid de kromming van de brugge oaver. Efn later was de röst wier kompleet. Ineenn houwn Harko op n brugnraand. Klets! Hee rechtn de rugge, oogn as schöttelkes...

'Tone, honneer heb iej oewn ATV-dag?'

'Hu?' deu Tone, nog verwoonderd oaver den metalign klap. Net t zölfde. Ik heb der miej twee op-espoard. Wiej woln toch nog n moal hen angeln an n Iessel?'

'Kan wochtn', reup Harko ongeduldig oet. 'Der ligt kaptaaln op oons te wochtn, wel hef t dan oaver angeln? Wiej goat in fietsn en kano's!'

Harko mos t op Tone zien verzeuk nóg s zegn.

'Fietsn en kano's!'

'Woar wo'j dee vandan haaln?' vreug Tone ongeleuvig.

'Makkelik zat', zea Harko. 'Wiej hebt veer fietsn in t hoes en iejleu hebt der ok wa twee in de schöp stoan.' Hee teln t op de vinger veur. 'Dat bint der a zesse.' Dan huurt wiej oons veer kano's veur nen dag en verhuurt ze veur t uur! Hee stroaln der van.

'Dan zal der lauw verdeenst an zitn', zea Tone.

'Za wa', wuuvn Harko de kritiek vort. 'Wiej möt n eerste begin hebn. Loa'w zegn,' glundern e, 'da'w de markt verkent.' Hee heul de aarms wied oet mekaar. t Lachn trök van zienn moond ne streep van oor töt oor.

‘Mirakels!’ reup Tone en hee hōw zich van wil in de haande. ‘Harko wat kö’j der toch mangs mooi bie’j komn.’

Dree dage later wadn Harko en Tone der kloar veur, want as t um geald dreait könt ze vlogge wean doar bie’j Omn. t Was nog n hil geslep ewes. Luk gedoo in t hoes ok nog, doo Harko Treze en Mientjen har ezeg, ze monn vandage loopnd noar de schole hen. Mean ie’j dat ze dat woln? Niks! Steal teagn t heil in. Noa luk dreign met vaderlik geweld göng de meeste oppositie lign.

Mer noe wadn ze good op de deun. Temet zoln ze bloots nog twee pöale in de groond hounn met doaran t eigns emaa’te oranje brod woarop met zwarte letters stōn: FIETS- EN KANOVERHUUR. Toos en Leida hadn der nog de priezn op-eplakt.

‘Zoo, noe loat de leu mer komn’, zea Harko. Hee leut zich in n klapsteulken daal en schreuvn den dop van de thermosflesse. ‘Ok wat?’ heul e Tone veur.

Dooverdan kwam de zonne heuger an n himmel te stoan. t Wördn ok heandig-an waarmer. Noe mean ie’jleu nich da’j der met dizze business alle vief minuutn klaantns hebt stoan. Zoo geet dat nich. Ie’j möt dat stiekem loatn gewördn. Oonze beginnde oondernemmers begreepn dat. Harko har de kraante woar’t e gister gin tied veur had der bie’j ekreegn en rekn zich oet.

Hee smakn s en vermaakn zich met de gedachte dat e noe dus feilik op zien waark was. Ha, haaa! Hoo kon n meanske t zich zoo oetprakkezeern. En... zonder dikn oaveral. Dat was woar.

Harko en Tone hadn beide n wit hemd an-etrökn. Dat leut eer t gepaste uniform in dizze branche. Ie’j wadn ekleed - mer ie’j spöln toch ok in op de rekreatiegeveulns van de leu. Ze veundn t zölvn ok leep oet-edach.

II

Zon dree kerteer later kwam n heerken t taluud of loopn, met van dee grote zeemanspann. Of um der ene in de rugge andrukkn. Hee was van t brekbare soort; zoo ene den ie’j zoo oonder n nös hebt hangn a’j n moal richtig snoeft. t Dreug n jagersheudken en zea hee wol n köarken huurn. Of dat kon.

Kö’j begriepn. Doarveur zatn ze der ja. Gedeestig kwam Harko in de been.

t Heerken was weinig krities, hee keek efn of t zadel hoog genug zat, trök de plat-ezetn knippe oet n boksntuk en betaaln de evroagde f 7,50. Boavn op n diek zweain e t been oaver den bagaziedreager hen en was in n eergezeen de bochte um. Oet t zich.

‘Da’s n eerstn verdeens’, glöm Harko tevrea. Hee teln de dree rieksdaalders op ‘Tone’s met-ebrachte kökntöafelken oet. ‘Doar dreenk wiej n kumken koffie op.’

In de tevreadne sfeer van kiek-zoo-kan-t-ok en zaaknleu-oonder-mekaar deu Harko nog nen strul koffie in. Doo kreupn ze bei achter de kraante vort. Niks fokseern.

‘Gék,’ filosofeern ‘Tone noa n zetken, ‘da’j der zoo ene op oewe fietse zeet vortjaagn.’ Hee brachn den beker daampnde koffie an den moond. Bleus der n moal of wat oaver hen.

‘Hu...’ heul e n poes in, ‘mö’j oe s veursteln...’

‘Veursteln wat?’ Harko har feilik geels gin zin um ut te heurn.

‘Bo,’ zea Tone, ‘dat e nich wier terugge kömp. Dan hef e ne schiere fietse veur dat geald.’

t Wördn vermoord stille doar bie t fietsverhuur. Mangs heurn iej zölfs t water zachte teagn de walkaante klotsn.

Awat, Harko wol der niks van wetn. Ko’j oaveral wa wat van deankn.

‘t Was rap genug vort, dat keerlken...’ Tone jengeln verdan.

Harko kreup vergreld achter de kraante. Perbeern te leazn. Mer iets heul um der van of. Der höng ne ongemakkelijke stilte.

‘En wiej hebt ok gin naams op-eschreevn!’ Tone reup ut met hoge stemme, stoomp verbaasd oaver ziene eagn ontdekking.

Verduld! Dat tröf as nen mokerslag. Doar har Tone geliek an! Noe wördn ok Harko ongeröst. Niefs smet e de kraante van zich of. Efn speukn t um deur n kop. Wat te doen?

‘Ik goa der achterhen!’ reup e risselveerd. Hee spröng op, greep ne fietse en drukn dee umhoge teagn den diek op. Dan duveln e hechnd n bospad op. De bochte um. Ha, hier wees t zichzölf. Noe ko’j t eerste half uur mer éne richting anhoaldn. Hee trapn veur gek en onwies op de pedaaln. Lillikn pakhoop! scheul e in zichzölf. Fietsngapperd! Zoo dreain hee zich op. Smeerlap!

n Minuut of tieene, jowa, heur... doar ha’j t heerken.

‘Der of!’ doondern Harko van wiedtn. ‘Der of, a’j nog länger weelt leavn as vandaag!’ Met zien geschreeuw oaverspann hee de ruimte dee tusken um en den doader was. t Heerken keek schroats achterum. Bangig gezichte

oonder dat heudken. Veute stil op de trappers. Vortkomn was der nich meer bieje.

Foi, wat göng den Harko t an. Mer ja, zoo ís e as e strid veur gerechtigheid. Dan geet e woarveur woardeur. 'Doonderskop' scheul e. 'Eerlike leu de fietse ofkriegn!' En dit was nog mer t begin.

t Heerken was wit um n nös. Perbeern noch iets van 'misverstaand' en 'politie'. Doar hoovn ieje bieje Harko nich met an te komn. Ofleidingsmaneuvels wadn dat, aans nich.

Doar stön t mieze keerlken te fiddern. Den lost um te houwn zakn Harko in de schoon. Hee greain ne de fietse oet de haande. 'Weg!' sneern e strabaant. t Heudken was bliej dat t doarmet de achterbokse an kon trekn. Harko zag ne hengeiseln. Hee ontspann luk. Nen tevreaddn glimlach kon e nich hilndal oonderdruk.

III

Harko en Tone wadn noe in zaakn. Fietse- en kanoverhuur. Noa wat inleidnde kompelkaties lag Harko heurbaar - zeit dat! - te snurkn in t hoge grös, dat zoo wellig wast doar an de walkaantn van de Vechte. Zien kompagnon nam de zaakn woar en verduld: t leup mooi.

Tone, wös twee kano's te verhuurn. En kiek, noe stön e te proatn met nen man en ne vrouw. Kwamn veur ne fietse. Korrigeer: twee fietsn.

Zoo kötteln t deur den morn. Toos en Leida kwamn um twaalvn uur met stoetnbrugn in ne tasse en van dee soep dee'j zoo oet n tuutken schudt, makkelik, man... waarm water der bieje en kloar. t Verhaal van den fietsngapperd kreeg ze dree kortn dree langn met. Dat e van t mieze keerlken ne Hunne har emaaft van kort-an twee meter ko'j ne nich anrekn. Dat was noe eenmoal de rieke fantasie. Har eavnzoogood woar wean könd. Zeit s dat t nich woar is.

'Iej könt vandaag-an-n-dag ok gin meanske meer vertrouwn', meann Toos. En zoo was t. Houwn ze oe rechtervoort dan nich um n dubbelken dood? 'Zal oe oaver n paar joar nich meer gebuurn', lachn Harko. Ze keekn um verwoonderd an. Woar wol e dat vort hebn?

'Dan he'w de euro's!' lachn hee oonder oet n boek. Joa, doar konn ze almoale wa wil an hebn.

Zoo heandig-an gaddern Leida en Toos t spil wier bieje mekaar. In t hoes was der ok nog wa wat te doon. De klokke leup a lös van een uur. De waarkleu sliern n diek a wier oaver noar t fabriek van Geerdink. Tone stotn

Harko an. 'Kiek, Gradus Lullink in zien dreedelig gries.'

Noe zag Harko t ok. 'Verduld,' zea-r e, 'hee höld t hier op an. En dat was woar. Efkes later stön e a nöast de fietse.

'Zoo, keerls,' zea-r e liezig, 'doo'j dat lever as waarkn?'

Harko oaverlegn bliksemsnel bij zichzölvn. Hoo zol den kwit van t kantoor dat bedooln? No ja, doo göng t wier van den eerstn klap, waarvan ze volhoaldt dat den nen daalder weerd is. 'Dit ís waark, pennlikker!'

'En n preensnleavn', zea Tone. Op Tone ko'j aaltied rekn. Of ze vanoavnd t zoalt in n pap wa verdeend hadn, wol den valsn kreai wetn.

'Ok wa zoovölle da'w op oew kantoor gin dörst meer hebt', deu Harko ad rem. Joa, den zat wa, meann e tevrea. Doar har Lullink nich van terugge. Den maakn a anstaansie um wier op de fietse te komn.

'En is t hier dan?' heurn ze ineenn ne stemme of t oet ne ton kwam. Harko keek achter zich. Jaansn, den wiekageant den kortns oet Amsterdam hier ekömn was um ziene carrière of te bouwn. Of zeit mer lever te freewieln, want a'j de Warmoestroate gewoon bint kö'j t hier op de pantoffel wa of. Hee har t stoetnkeerlken bij zich. Gradus Lullink tukkern noe nog eavn. Was der wat lilliks op zien gezichte te zeen?

'Harko Velting en Tone van de Plaat?' vreug n deender. Joa, dat kon wa klopn. 'Rare zaakn drier iejeleu hier.' Jaansn stön noe schriewied veur eer. Hee trök n beukken oet n tuk. 'Ik hebbe eheurd iejeleu verhuurt fietsn en goat dan de leu achternoa um ze der wier of te jaagn. Wat hef dat in?' Gradus har der schik in. Tone wol um wa vortkiekn. Mean iej dat e göng? 'Allo, verkloart oe', dröng Jaansn. No ja, t hille verhaal wördn edoan. Harko heurn zichzölf verteln. Mer oonderdoems kreeg hee t gevoel dat e in ne foek zwöm. t Wördn verveelnd stille op n diek. Allenig Lullink. Stön te giern. Harko kon um n kop wa van n roomp trekn. Dan mer den vlucht noar veurtn.

'Lillik misverstaand', deu e teagn t heudken. 't Spit miej meer as ik zegn kan. Mer ja, in dizze weerd woar t ze oe um n dubbelken dood doot...' perbeern e nog. Mer meneer kreeg zien gald terugge en hee moch dee fietse wa de rest van n dag metnemn...

Gin redn meer an, van zölf. En den Jaansn bleef mer stoan.

'Loat miej oew vergunning s zeen', vreug e dreuge.

'Vergunning?'

Wier zoo stille.

'Vergunning!' Jaansn zea t nog n moal met noadrok.

Gradus Lullink bleern t noe oet. Dee hef e nich. Hee heul zich de haande veur t gestrid. t Lechtgries van ziene bokse begön zich doonker te kluurn.

Jaansn trök zich de kipse eens te deper oaver n kop um zich good te hoaldn.
'Hoo bin ik hier terechte kömn?' vreug e zich har op of. 'Hoo bin ik hier
in godsnaam terechte kömn?'

No ja, iejeleu begriipt t. t Spil was edoan.

Dén moandag wadn Harko en Tone wier gewoon op t magazien.

Limerick

Ne veewaag dee kwam vanoet Zwolle
dee zol noar de Köknhof, dat wol e.
De koobeest der in
hadn t bes noar t zin
en zöngn 'Wiej goat noar de bolle!'

Blauwn moandag

Op 25 en 26 meert van t vergangn joar döadn twee keunstmakers, Mareen Hoek en Hans Rutjes, biejoandn teks in t Eansker theater Concordia met *Stedelink 053*, un keunstprojekt van den Amerikaansn choreograaf Donald Fleming. De daansers der um too löatn met oetvergrötte schemmeln t verschel onmeundig verstearkn, liek kringn um nen steen in nen viever smetn. Zoodoanig löatn zee der ne echtlike ruzie van alle tiedn van liekn: oaver de schoolders van wief en keerl wördn den vake beschrevn stried tusken ‘zee met de bokse an’ en ‘hee den heald op sökn’ grötter maakt. De vroggerdag töagn spölleu t laand duur op platte waagns en maakn portretkes van um en noabiej de vief minuutn. Noatied döadn de heunde eavn blekn en gung n toog wier verdan. Vandaag-an-n-dag neumt ze dit stroattheater of kleane keunst.

- Allo, noe komt s in de pöale!..
- Mwöa, möt dat?
- Miej duch iej hebt noe laank genug lign köand.
- Mö’k dee hoge schoon wier an? Da’s mij völs te völ weark.
- Dan goat mer baarfs, der is der gen ene den oe zeg da’j dee an *möt* hebn.
- En dee spiekerbokse zit mij ok völs te krap.
- Dan haal iej oe nen aandern of iej dreengt mer wat meender.
- Iej zölt mij noe ok s nooit begriepn wiln. Getverl... Ne tong as ne dreuge leerlap.
- Dat krie’j van al dat innemn. Iej zoln s wat teampern.
- Mer ik heb hoast niks had, doarbiej been’k der seend dizn dag met ophoaldn.
- Joa, joa...
- Kraans-te-bidn woar!
- Doar hoof iej mij nich met an te komn, doo’k toch niks op oet!
- Mer a’k oe noe zeg da’k...
- Bespoar oe de meuite!
- Lustert noe s...
- Ik doo den godgaansn dag a nich aans.
- Huh?
- Den hiln oavnd zit iej doar met den zatn kop en bi’j nich te sprekn, dan za’k zekers noe noar oe lustern mötn? Luster iej mer s good noar wat ik oe te meldn heb!

- *(Hee lik der verkömn van)* Mmmm?
- Doar hoof iej nich zoo döllig um te doon.
- Woodöanig mean iej?
- Ach man goat toch rap hen drietn! As iej nich zoo verdoozaam warn dan ha'w dee verzetting a wa vuur de helfte van t hoes had. Iej hebt joa hoast t hele spil verbombamd, dat he'j!
- *(Zich n luk wierveundn, met gleensternde eugkes)* Doar he'k aans best miene verdeffendering van had.
- Dat mag aans ok wa vuur dat gald. Had der ok nog bie j mötn komn.
- Wisse, wisse. Heuw mer. Luk heandiger mag ok wa.
- Niks dervan! Noe zö'j lustern ok! t Wördt drok tied da'w s nije gordienn kriegt in n äkstn ean van t hoes.
- Ach dee he'w nog eens nich zoo laank.
- Woar heb iej toch al dee tied zetn met oew verstaand? Met n good acht daag bi'w a twaalf-en-n-half joar bie mekaar zö'j meann.
- Zoo laank a wier?..
- A wier? Of wo'j zegn dat dit oewn eerstn nich is? Doar he'j mie j joa nummer eerder van neumd!
- Nee, nee. Mer de tied geet ok zoo rap. Twaalf-en-n-half joar...
- En doar heb iej der wa derteen van verzöpn!
- *(Nog hilmoal in zichzölvn an t teln)* Da's aans a lang genn blauwn moandag meer.
- Ik heb van oe nog nich aans zeen as allenig mer blauwe moandaag!
- Wi'j wal leuvn da'w noe-verdan-hen duur mekaar nömn a wied oaver de relatiedoertied van dizn tied hen bint?
- Keerlke, keerlke: iej doot t der um!
- Watte?
- Ik zeg oe toch: iej doot t ekstroa.
- *(Döt met n fien stemmeken)* Hee döt t expres heur!
- Noe's t wa good wes! Drrroet! *(Dreait um eur' rugge too, met t heufd oaver n schoolder in ziene richting)* Iej komt nog nen ean an t loopn a'j meant a'j t better kriegn zölt.
- *(Hee sliepstertnd de duur oet)*
- Joa, vort iej! k Wil oe vuureerst nich wier zeen.
- Huuwuuwuh...
- *(Zee trek een van de linnscheunkes oet en smit t um noar de oorn)*
- Aauw! Huuwuu...

Pinkn

t Was un laangn rechtn zaandweg, den t dorp uutleup noar n Almeloosn weg en woar wiej dan leupn. t Heetn de Roalterdiek. De name sleug ealik naargns op. Diekn loopt der langs riviern en hier was in n wiedn umtrek niks wat der mar op lik. Den weg leup allieene mar deur kale en sombere weilaandn met hier en doar n boerderieje met der umhen beume, woar t blad a lange of was. De iepn langs de kaante van n weg waarn al eavn kaal.

Den weg, den ealik nie meer veursteln as n soort veredeld boernpad met twee spoorn, woarin t mölkbusnkarrechie met de deuzn met leavnsmiddeln mar nie in wol pasn. Wiej hebt t wè perbeerd. Dät nuemt ze dan de Roalterdiek. Der was heelmoal gin verkeer, allieenig wiej, twee veanters met bosschopn op stap, n boer op, woar a'j warme chocolademölk kriegn konn met völn, die ik nie lustn.

En koald as t was! Wiej hadn gin mutsn op en ok gin haandschoene an en lange höare hadn wiej bieje oons in t dorp nog nie. Da mocht nie. Onbescharmd teegn reagn en wind trökn wiej t karrechie deur t koalde laand. Griezer kon de lucht nie wean en grauwer t gruen um oons hen nie. Wat dach iej, en modderiger de plasn nie en koalder oonze veute nie. En peerdeköttel laagn der ok, mar die reukn lekker.

Pas uut de wind bieje n schuurtie wat wiederop wacht n oons de beloning veur deezn tocht, doar zoln wiej n peuk opstekn. Wiej hadn n pakkie Gladstone stiekem met-epakt uut de Végé-winkel. Gladstone Rood was oons eerste mark en ik had in n tuk ok n anstekker, zon grootn met spiritus uut de köknkaste. Hè zol t wè doen.

Um de haande nie te loatn verkleumn trökn wiej um beurnt de karre links en rechts an t haandvat. Biej elkn stroompoal röaln wiej um.

In dät karrechie noe, en döarum vertölle ik dit, lag t 'geheimzinnige' pak, een van de grootste pakn tusn de bosschopn nog wè. Doar ha'k heelmoal de oorn noar stoan, want ik wus nie ech wat der in zat. Mien oaldste zuster had zon pak al n tiedtie, ik had t in huus op de meissiessloapkamer zien stoan, woa'k heelmoal nie komn moche, trouwns.

De meissieskamer was wit en had n apart luchie. Der hingen grote plaatn, ieene van de Duutse zangeres Connie Francis met blote schoalders en aarme en ok nog n grootn kop van n blondn keurl met n brille, gin mooien. Peter? Biej Connie ko'j der n bettie inkiekn. Ik bin der s ewes, toen mien moe noa t etn op berre lag en t heel stille was in huus en der ginieene was um oe te betrapn. Flessies en deussies en tubes laagn der op de wastoafel en

dat ieene pak lag der onder. Ik zag der vrouwm met allieene mar beha's an in de Burda! Pfff! En oavera kleern, op berre en oavera! t Reuk der heel scharp en nie lekker.

Roadsel woarmet vrouwn toch altied al umgeevn waarn, en ieene der van kwam ik hier op den koaldn Roalterdiek op n zoaterdagmorn teegn. Zol Annet ok?.. Ik kreeg t der warm van in n boek. Teegnoaver mien vriendtie dörvn ik mien onweetndheid nie te loatn bliekn. Tuurlik nie. Wiej hadn t oaver den ieenn den nie kon voetbaln. Ik vueln wel an, dat hiej op dat gebied wè meer wus as ikke. Ziej hadn nöas de winkel ok nog n kafee thuus en doar weet ze altied meer, kö'j wè noagoan. t Dreain miej in n boek. Mos ik dan as n onweetnde leavnslange blievn rondloopen met n onzeker gevoel en n braandnde niejschierigheid? Temet wu'k dat toch eavn wat better bekiekkn, dät blauwe pak met witte letters, wat doar lag tusn koffie, brood en Brinta.

Biej n holtn, wat vervaln en vies eteerd schuurtie, n schuelplek veur t nog schoarse jongvee, stoat wat kaalver en pinkn verlaangnd noar waarmte te bleern. Klaagnd, dik ontevreedn. Wiej stoat der eavn uut de wind. Doar tik wiej rap n sigrette uut t pakkie en ik hoal der n flinke stekvlamme bieje uut n anstekker. Wiej nemt n flinkn trek en kiekt de vortweainde rook noa. Wördt hier n geheim ontroadseld?

Ik loop um t karrechie hen en trek wat in de bosschopn. *O.B. maandverband, voor een veilig gevoel.* n Laatstn zinne was in kleine letterties. O. en B. Onderbokse? Onderboek? Ik vuel zölf wat in mien onderboek en ik deank an Annet en mien nichie en ik ziee ze bloot veur miej. Veural mien nichie, Annet, da's echte leefde. De schoalder ophaalnd bekiek ik t pak, en lach noar mien vriendtie. Met n gebaar van, dät he'w nie neurig, da's oons te min, leg ik t weer terug in de karre, der alles en niks van snapnd. Ik heb t warm en mien harte bonkt.

Zoo dich meugelik teegn de schure an rook wiej oonze Gladstone Filter, dieepe, hoe dieper hoe better, oaver de longn. Wiej ouwehoert heel wat of, ikke kats oaver n vroagteekn hen. Rookn, da kon'k wè!

Wiej geeft nog n paar flinke trapn teegn t schuurtie an en schreeuwt zoo hard dat de pinkn hard vortloopt, ieene met de achterpeute hoog op. Da was lachn! Doar noa gung wiej weer op weg, t karrechie metslepnd, de sigretn mooi in n binntuk. t Is nie wied meer noar de eerste klaante.

'Weet iej wat ik heb?' schreeuw ik dan mien vriendtie toe. 'Ik heb um hard!' Der klinkt n schelle lach van mien vriendtie, vals deur t gehuel van de wind deur de beume en de stroompoaln van t platte laand. Hiej schreeuwt terugge: 'Man, dat heet gin hard, dat heet stief!'

Noaschrift

Veurgoand verhaaltie is eschreevn in t Oost-Sallaands, de taal die wördn sprökn van Nijverdal (zoowat van Wierdn) töt an Roalte (zoowat töt an Heino), van Lemelerveld, Lutnbarg en Heldern töt an Riesn, Holtn, Niej-Heetn en Heetn. Met as stroalnd middelpunt de poarel Hoarln (Haarle) an n voet van n Hoarlsnbarg as deel van de Sallaandse Heuvelrug, en in t biezonder n Karknhook, woar vievndartig wichter woonn in vier huushoal-dings, en ik was der ieene van.

Wusn iej dat ze n dag in Hoarln opdeelt in zesn? Ze hebt doar (1) den vrogne veurmuddag, (2) den laatn veurmuddag, (3) vrog in n vrogne noamuddag, (4) laat in n vrogne noamuddag, (5) vrog in n laatn noamuddag en (6) an t eande van n noamuddag (6, ok wè mölknstied).

Noe deank iej zeker dat wiej gin hallozies hadn. Mar dät was nie zoo. n Hallozie was n stoatussymbool, da'j klokkekiekn konn. Oons dorp had ok wè n hoogn karktoorn met n klokke, mar die is der in 1965 of-egoane, en an n karkntoorn ko'j nie zien wie der klokkekiekn kon.

t Geet der hier ealik umme dat n boer warkt van n vrogne morn töt n laatn oavnd en dat de krekte tied der nie zoo völle toe döt. Der waarn wè brek-puntn in n dag en die waarn heilig (allieene met t heuin nie). A'j t mij vroagt hadn die tedsandudingn te maakn met de vroage of de leu, as ziej zich anköndign, zichzölf al dan nie veur de koffie oetneudign. Zoowat ko'j nie al te rechtstreeks zegn.

Ofhaankelik van de tied van komn was t (1) 'Ik wul thee', (2) 'Ik wul gin thee', (3) 'Ik wul gin koffie', (4) 'Ik wul koffie', (5) 'A'j nog koffie hebt' of (6) 'Doe mij mar n jenevertie' a'j der in gungn en 'Ik hoef niks' a'j geliek deurleupn noar n mölkestal. En a'j dan zeg hadn da'j laat in n vrogne noamud-dag (4) komn zoln en iej kwamn wat later, dan mos de koffie wè kloarstoan! A'j ok s in Hoarln komn wult, dät kan. Ze hebt der n hotel. Ik kan oe der n boele oaver vertöln want vrogger was der n kolnschure bie.

Oaver uutsproak en schriefwieze

- De kombinoasie 'sch..' wördt uutsprökn as 'sk..'. Doarteeagnoaver stoat dat 'scala' en 'score' in Hoarln klinkt as 'schala' en 'schore'.

- De 'r' en de 'd' wördt nie heurd in woordn as 'vort', 'Hoarln' en 'haande'.

- n Laatstn metklinker van n woord wördt (zoowat) nie heurd as t volgnde woord met n hardn metklinker begint.

- Verscheidn woordn hebt twee vormn, ofhaankelik van beteeknis en zinsverbaand. Zoo heb wiej 'dät' nōas 'da(t)', t strengere 'döarum' nōas 'doarumme', 'hè' (veur n ding) nōas 'hie' (veur n persoon) en (grote) 'poaln' nōas (kleine) 'pöale'.

Bennie Sieverink

294

Opruming

Zee stapn op nen oaldn vlöggel too: 'En dit is ne piano-forte van 1825.'
Ik keek noar de piano en noar heur. Ik luustern of der nog meer kwam.
'Van 1825', zea ze wier.

'Veur?' vreug ik.

'Veur um piano op te spöln vanzölf!' dea ze n luk vergreld. 'En aans kö'
der ok bloomn op zetn,' schettern ze, 'of nog wal joa zoo mooi, n beeldken
van Beethoven.'

'Van Van Beethoven', verbettern ik. Joa as dat means begeent te dramn
dan doo ik net zoo har wierum.

Dan warn ze van de wek bie De Grote Een aans gevalig. Doar hoaldt ze
ok opruming: ne koel-vreescombinatie van 1950 veur 1492.

'De ontdekking van Amerika', dea ik wies.

Den verkoper lachn vreandelik met mij hen. 'Nee,' zea-r e, 'Zanussi koomp
oet Italië.'

Hennep

Dit verhealtien in t Stellingwarfs wordn veurleezn deur de schriever zels op de Kreenk-oavnd van de 29e oktober 1998 in Beckum.

Ik hadde t beter niet zegn kund. Ik hadde de mond beter niet los doen kund. Ik hadde beter gewoon mitluustern kund noar Dr. Schuller, de doornie die preekt in t Cristal Palace, in Amerika, doar as oons mem elke zundag-morgn noar kikt en noar luustert, want hi-j kan ut zoo mooi zegn en der toegelieke zoo inneemnd bi-j nikn en glimken. Mar ik kan niet zoo goed teegn zok gepreek, t is me te glad, te mooi, te toevalig. De *big smile* van de Amerikaanse tillevisiedoomnies past me te goed in t dekor van de glimnde plestiekn plaantn in de grote plaantebakn. Heur bosschop zit ok niet in mien pakket, trouwns. 'Want Ik, de Here, uw God, ben een naijverig God, die de ongerechtigheid der vaderen bezoek aan de kinderen', zoo is t mi-j leerd. En oons mem kan now wel beern en pochn over de maniere van doen en zegn van Dr. Schuller c.s., da'j der zoo heerlijk roem van wordn van binn, zoo relaxed zeg mar, mar as t der op an komt is ze krek as ik schietndbenauwd veur de 'naijverig God' uut de Tien Geboden, un benauwdhied die ze de baas blift deur ut geregeld mit heur geweetn op n akkoordtien te gooin.

We hadn krek oons eerste bakkien koffie op en Dr. Schuller kondigde n man an die in t pergramme getugenis doen zol van zien leevn. Ik knabbelde an de vulde koeke die we van n oardige zuster van t huus kreegn hadn bi-j de koffie: lekker. De gast van Dr. Schuller hadde n kreers pak an, un Amerikaans glaanskostuum, hi-j paste biesterbaarlik goed in de hiele entourage van t ondertitelde geleuf. Hi-j zag der uut as n dure manager, un baankdirekteur, doar hadde ik ut zoowat op. Mar t pakte eevn anders uut. Ut dee bliekn dat hi-j kortleedn nog slim an de drugs verslaafd was en leefde an de zelskaante van de moatschoppi-je. En wiels Dr. Schuller him uitvoerig verteln leut over t hoe en wat van de grote aarmoede doar as hi-j in leefde, dacht ik: hoe komt zoe'n iene now an zoe'n mooi pak? Woar het hi-j die dure uutstroaling weg? Hoe slim zoln ze bi-j de make-up op him omme poetst hebn, veurdat hi-j op 'e plaankn moch?

Iniennd brocht Dr. Schuller de haand noar de kin en trok n betovernde glimk om de mond, iene van t soort dat ankundigt: let op, now zu' we t hebn.

'Ik hebbe hennep in de tuun', zee ik, en nam n slok koffie. Eevn was t stille. Dr. Schuller zee niks, de man in t glaanspak liekemin, en de vroage die Dr. Schuller ondertusn an de man steld hadde, ston inkelde teln roerloos ondertiteld onder in t bield. Doe petste de tillevisie zachies uut: mem hadde t standby-knoppien op 'e afstaandsbediening indrokt. Ik keek heur niet an, mar nam de leste hap van de vulde koeke en hadde t langdurig drok mit t fien kauwn van t neuttien. Onderwielns zee mem nog de hieltied niks. Ik zag heur haandn, de doeme fiemelde an de ofstaandsbediening om. Ik hoopte dat ze t apparaat weer anzetn zol. Liever Dr. Schuller mit n hapkloare brok gelef, liever et bombasties zingn en t applaus van de meensken in t enorme Cristal Palace, dan t zwiegn van oons mem in de dartien vierkaante meters van heur keamertien. Ik nam de leaste slok koffie in. Mem scheuf de ofstaandsbediening op 'e veensterbaank noast heur, tusn de sanseviria en de cycloam, t zag der noar uut dat ze leed.

'Voegeltieszoad,' zee ik doe, om heur leed te verzaachtn, 'hennep zit in voegeltieszoad. Doar he'k nog al rojaal mit west van de winter. De voegels konn t niet op en doe begon t spul uut himzels te gruuin in t veurjoar.' 'Woar stoat ut?'

Un verrasnde vroage. Van alles ha'k verwaachtn kund, tot an de opmarking toe dat ze me vandeage niet langer zien wol. Ze kon me bi-j wieze van spreekn nóg makkelik op bedde stuern, zoo as destieds, doar bleef ze slim betoeft in.

Ik gaf gien antwoord, mar kwam half en half in de bienn om de ofstaandsbediening te pakn. Ze meakte n ofweernd geboar.

'Ik vreug je wat', zee mem.

'Bi-j t baankkien om 'e hoeke van de achterdeure,' zee ik, 'drie plaantn. Der weern eerst wel twintig mar de wilde knienn hebn de aandern opvretn.'

'Geef me de jasse s an', zee mem, en kwam in de bienn.

Ik dee ut. Ze trok him an en hadde vule minder last van heur aarm en stieve schoolder as ze altied veurwendde.

Un half uurtien leater stopten we bi-j mien huus. Mem schosselde vortdrekt uut de auto de hoeke om, noar t baankkien. Ze hadde niks zegd onderweegns, ok niks over t weer, mar dat ut zachies reegnde vun ik wel toepasselik.

'Woar is dat spul?' vreug mem.

Ik wees ut heur an. Ik begreep der nog altied niks van. Woar weern de hartklachtn, waar de perbleemn mit t loopn? Woaromme hadde ze niet zoo as altied krimmeneerd dat mien auto zoo stuiterde op de klinkerties bi-j Bontebok en dat ut zoo op 'e bloaze ankwam?

'Kiek now toch s hoe mooi de kievitskopn blauin', zee ik.

Mar mem steuk de arm uut en veurdat ik besepte wat der gebeurde plokke ze de hennep of.

‘Bring me noar huus’, zee ze doe.

‘Moet mem niet eerst nog eevn noar t huussien?’ vreug ik. ‘Aanders schudn de klinkerties in Bontebok doukies de boel over de rane.

Ze was al onderweegns noar de auto. Ik brocht heur thuus. De hennep legde ze op t anrechien. Ik wol vroagn wat heur bemealde, mar de karre mit waarm eetn kwam der an en mit de kersebonbon achter de koezn, zoo as altied, kon ik opmarsjeern.

De volgnde dag, teegn de oavnd, gong de tillefoon. De direkteur van t huus woar mem woonde was der veur. Ze hadn trammelaant had mit de politie. Die hadde bi-j mem west, omreedn mem gister en van de morgn mit drie hennepoekkies in n vaassien t hiele huus deur west hadde. Iederiene mos ut zien. Iederiene moch an de bloemehies roekn en eevn an de bladties zitn: dát was now hennep, uut de kraante, van de tillevisie, doar a’j veur oppakt wordn konn. Mar iene van de bewoners vun ut verdocht en hadde op eign hoolttien de politie woarschouwd. En die hadde mem heur keamertien deurzocht: de douche, de anrechtkassies en de kleerkaste hadn ze niet oversleugn. Ze hadn mem ok vroagn steld, mar die beerde slim doof te weezn en slim vergeetachtig. Doe was de politie vortgoan. Ze hadn de hennep in beslag neumn.

Ik belde mem op. Ze was slim op t schik.

‘He’j ok zegd hoe’j der an kwamn?’ zee ik.

‘Nee,’ zee mem, ‘ik kan me vreselik goed van de domme hooldn as t der op an komt, krek as ieje, dat he’j niet van n vremde.’

Doe scheut die riegel uut Tien Geboden weer deur mien heufd: ‘Die de ongerechtigheid der vadersen bezoek aan de kinderen.’

Marina van der Vegte

298

Oavndrood

De zonne zakt,
zee lik
van gleunig koper.

De veugel
zeukt eer pleatsken
veur n nach.

n Oavnd
neamp de plaats in
van n dag.

t Is stille wördn
um mij hen

en in miejzölvn.

Zen en *Zunlech*

Zoo um-en-noabiej as oetsprökn op den 27n december 1998 in Het Paradijs in Eanske bieje t verschienn van n beundel *Zunlech / n Heel deel gedichtn* van Theo Vossebeld. Dizn teks wördn in t plat bewearkt deur de redaktie.

Tilburgse tillefoongesprekn

Veur twaalf joar kreeg ik veur t eerst weark van Theo Vossebeld oonder oogn. In 1986 deudn Elvira van Eijl en ik oonzn weenkel in oalde beuk in Eanske lös. Wieje hadn n groot deel volk neugd en beudn eer veer van ziene gedichtn an in nen greunn umslag met ne teekning der bieje. In dee daagn en ok noe en dan noa de tied har ik lange tillefoongesprekn met Theo oaver ziene schrieveriej, t dichterschap en poëzie deur t al hen. Wieje kuiern ok van t Tweants: oaver de schriefwieze benaamd.

Eignwiezigheid

No joa, hee hef mooi verdan doan, met t dichtn. Deur de bemeuienis van Goaitsen van der Vliet lig der noe n kaant beuksken. En dee Tweantse schriefwieze: loat den hilndal mer oaver an den oetgeaver. As der n regionaal diktee veur t plat komn zol, dan zol hee t wisse winn. En as der nen pries veur eignwiezigheid zol wean, dan gung den ok noar Goaitsen van der Vliet, da's zoo vaste as Meunster. 'Heurt s eavn, doar bin'k t nich met eens!' zol e dan wierum doon, en mét zol kloar wordn, hee is den rechtn prieswinner. Ik heb Theo trouwns aait a zeg, as wieje t oaver ne oetgoave van zien weark hadn, hee mos ziene poëzie nich bieje n plaatselikn fietsnkeerl drokn loatn. Dat kan, mö'j wetn, ok in Eanske. Of bieje den grootn bookhaandel woar at ze oew weark zoo good veendt dat t absloet oetgövn wördn möt - a'j der zölf veur betaalt.

Joa, nen eigenwiezn, dat is t. Ik bin der bliej van da'k gin verkering heb met Goaitsen van der Vliet, mer bieje Theo he'k aait n good woord doan veur den ziene oetgeaveriej. Want eignwiezigheid is veur nen oetgeaver ne goo kaante. Dat zee'j wierum in dit mooie beundelken.

Zunlech - Wee'j wa'j doot? Iej kiekt meer!

Theo zien beundel is deur n oetgeaver opdeeld in dreein: *Tot n wiesboom kwam* (oaver ziene jongsjoarn), *Woer ik wat dache te zien* (oaver de natuur) en *Iej vleeft wier hoge en dukelt wier* (oaver wat zich reurt an de binnkaant), 45 gedichtn bieje mekaar. Noe mö'k mij waarn met wa'k der almoal oaver

zegn goa. Ik bin leraar Nederlands, mö'j wetn. En dat slag van leu meant as van oalds t volk wies te mötn maakn wat n dichter der met veur hef. Doar kump oe bie'j de gedichtn van Theo niks met an, duch miej. Feiliks deank ik: Theo Vossebeld hef der gladndals niks met veur. Hee kik, heurt, rok, veult. En dat schrif hee dan op. Der vaalt hoast niks veur in ziene gedichtn. En a'j t miej vraagt möt dat ok geels nich. Poëzie beschrijf wat zich nich veraandert, zich nich reurt en zich nich veurdöt: t scenario. En dat is aait van t zölfde. Tenmeenstn dat kan aait van t zölfde wean veur wel de zinn der noar hef. Biej Theo Vossebeld vernem wiej ne grote geveuligheid. Hee hef de zinn stoan noar t noe. t Is der, en t is der nich. Ne bromlege. Ne koo. Un keend wat spölt met nen sliepsteen. Wieders he'j n roondgaank van t leavn. Recht veraandert der zich nich wat: der wordt aaltied zead, meaid en inhaald. Al dee motievn van n boer loat den roondgaank zeen, da's zoo kloar as water, mer doar geet t feiliks nich um. Woar t slagmoals wier um dreait is t hengoan van de tied. *Tiedzeerte*. Doarmet zit der ok wa ne wisse 'dubbelheid' in Theo zienn beundel. An de ene kaant de intuïtie en de observatie, hoast aaltied in de rechtevoortse tied: noe en op de stie.

Watermölke

*A'j in loopnd water
twee stökke zet
met nen straampn
vuur nen dwarsstok,*

*en a'j op de helfte
van den dwarsstok
dree
op t midn espletn
stökke
in t roond zet
die t water raakt
met kaartjes:*

dan he'j n watermölke.

(nich opnommn in *Zunlech*) en an de aandere kaant dee *tiedzeerte*, t dreumn oaver t hengoan van de tied, deur n reangel in de vergangn of in de voleandigde tied. Zoo is t ok in t leste van: *De oolde bekke* (ziede 32):

*t Hoonderhok steet lueg now
De bekke is rechte trökn
en de viske bunt vlöagn
met miene jonge joarn*

Zen

Theo gef oons gezichtspeuntn van woar a'j n alverdan wierkeernd scenario bekiekn könt. Mer hee dörf zich wa zeen te loatn: intuïtief, meditatief. Gin geklassineer, gin preakeriej, gin oetleggeriej. Zien weark lig kort an Zen. Den Zen-anhanger wel zien geest opkloard en vriejmaakt is, zal zoonder bangigheid en biejpgedachtn, bloots oet zich zölvn en met geröstigheid in t hert, metdoon met t daagse leavn. n Groot deel van Theo ziene gedichtn stoat in de intuïtie: van wat hee te verteln hef maakt hee anwiezign. Dee mö'j as leazer zölf anliekn en terechte maakn met n spierken verbeelding, met geröstigheid en met genog gevoel. Un gedicht as *Koo* of *De bromvlege* is doar n schier veurbeeld van. Doarbiej geet t nich um bescheed geavn, mer um 'wean'. Dát könt ze in t Hollaands nog wa mooi bezegn: 'Zijn is de zin van Zen'.

De bromvlege

*Ik wet wa
de bromvlege
is ne rotvlege
den geet oe
op t etn zitn
en drit oe
op de roetn
ma toch...*

*Ik wet wa
de bromvlege
is nen vleegeendn
groezel
den oe aait
onröstig maakt
en döt zeukn
na n vleegeklapper
den vort is
ma toch...*

*Ma toch
 a'j allene
 de bromvlege heurt
 op nen zommernoamiddag
 onder de beume
 dan is t der röstig*

*En at de vlege dan
 eavn bi-j oe kump zitn
 in t deepblauw
 met t greun en t gel
 en den gooldglaans
 dan zo'j geerne wiln
 da'j zoo nog lange
 bi-j mekaar
 konn blienv*

Ik kan nog n hil deel meer zegn oaver dizze gedichtn. Vergelieking met aandere dichters. t Sensitivistiese wat an Gorter deankn döt. En t motief van t lech, t zunlech-pizzicato: doar heur iej de stemme van Hans Andreus in. Oaver de kleurgeveuligheid en t anbrengh van löagkes dee alns van doon hebt met wat Theo van zien vak is. Doar kuier wiej oaverhen. Ik schei der met oet en doo Theo en Goaitsen de haand um dizn gloepns mooïn beundel.

Asterix in de pers

In t veurige nommer van De Nije Tied deudn wiej oe bod, t eerste avontuur van Asterix den Galier, kats in t plat, zol oetkomn op zoaterdag den 17n oktober. Dat lig a wier n zetken achter oons. Te klaagn oaver laandelike belangstelling he'w nich had.

Hieroonder stoat wat meaningn oet artikeln van de schrievnde pers. t Zeent natuurlijk mer heandige citoatn mer zee sprekt wa veur zich zölvn, ducht oons.

- Gerard Vaanholt in *De Twentsche Courant Tubantia* (10-9-97): 'Opmerkelijkste constatering: het doet geenszins vreemd of gekunsteld aan de eigenzinnige Gallische strijders in het Twents te zien praten. Sterker nog, de onderkoelde Twentse taaleigenschappen blijken uitstekend te passen op de understatementen waarmee Asterix en Obelix hun heroïsche strijd tegen de Romeinen begeleiden.'
- Lodewijk Born in de *Leeuwarder Courant* (25-09-97): 'Hoewel het eerste exemplaar nog van de drukpers moet rollen is de belangstelling nu al overweldigend.'
- Ton Tjiddink in *De Gelderlander* (17-10-97): 'De Twentse versie met de onderkoelde humor, die uitstekend bij de striphelden lijkt te passen, mag wel als geslaagd worden beschouwd.'
- Paul Steenhuis in *NRC Handelsblad* (17-09-97): 'Zelfs voor niet-Twentenaren is de tekst redelijk te volgen, en biedt het een mogelijkheid aardige Twentse uitdrukkingen op te doen.'
- Ingrid Bosman in *De Twentsche Courant Tubantia* (20-10-97): 'Gallische stripheld Asterix lijkt zeker van Twentse zege.'
- Enno de Witt in *De Roskam* (24-10-97): 'Asterix de Galliër is er nu ook *kats in t plat*, in een spetterende vertaling - beter dan de Nederlandse - van Frank Löwik en Goaitsen van der Vliet (...) een mooi verzorgd gebonden boek, een ware aanwinst voor boekenkasten in en buiten Twente.'
- Elma Blom en Femke Breukels in *Noordzee, Taal & Letteren* (0-nummer): 'Asterix in het Twents is leuker.'
- Martijn Snoodijk in *Algemeen Dagblad* (8-11-97): 'En wanneer je het over malle dialecten hebt, stuit je natuurlijk al snel op het Twents. (...) Het resultaat komt tamelijk ongeloofwaardig over.'
- Johan Kwast in n *Bodbreef* van n Kreenk vuur de Twentse Sproak (1997/3): 'As ie de kraant mag geleuven hebt ze der een grondig weark van emaakt en der völ tied in stökken en dat zal ok wal.'
- *De Moespot* (1997-1998): zoo völle heurd as niks.

KORT E KUURD

Frank Löwik

Oaver: Gerrit Kraa, *Jewilmke*

Van Deinse Instituut, Eanske 1997

Dizze beundel verhaaln dreait um Jewilmke, un oas van nen jong den iederbod wier rare strekn bie j n eand hef. t Ene moal jach e met n auto van zien breur Gerriet deur n carport n toen um, dan reurt e in t pankooknbeslag met ne boormasjien en wier n aander moal schöt e nen haann dood. Oet metliedn. Hee brech alns en iederene op t rabat. Gerrit Kraa hef met Jewilmke nen börsel van nen jong neer ezat den slim ondögnd is, mer echt kwoad zit der toch nich bie j. Den auteur verhaalt der op ziene eigne meisterlike wieze van - bekeand van eerder pubelseerd waark.

Behalvn machtig verhaaln verteln kan Gerrit Kraa bes gewörnd met ziene West-Tweantse sproake. De wieze woarop hee dialoogn suggereert geavt nen indruk hoo den auteur oetdrukkingn, stopweurde en clichés oet den volksmoond opteeknd en wier oetgef: '...wat 'n spil, wat 'n spil, 't is wat te zeggen, òneet dan, wat zeg ie, zengt dat wal, o-j geliek hebt.' O'j der zölf bie j stoat.

Den beundel is hilndal in t plat eschreevn, inklusief 'Inhold', 'Woord veurof' en metdelingen in n anvaank. Zoo heurt zich dat! t Zöt der ok keit oet, is eigntieds illustreerd deur Hans en Henk Jaspers Faijer en hef ne weurdelieste in, woarin at de meest ofwieknde weurde verkloard wördt. Met dat leste bewis Kraa zeker nen deenst an jongere leazers dee't nich zoo vaste meer stoat in de Tweantse sproaktraditie.

Wel zichzölvn n plezeer wil doon möt Jewilmke van Gerrit Kraa leazn. Veur dit soort beuke mag de vlagge oet!

Gerrit Klaassen

Oaver: *Biebel in de Twentse Sproake* (Nije Testament, deel 2)

Stichting Twentse Bijbelvertaling/Van de Berg, Eanske 1998

Noa de *Evangelies* en de *Haandelingen* hef Anne van der Meiden met de *Breeve* (met drie e's?) en *Openbaring* t Nije Testameant in t Tweants terechte kregn. Da's gen kleanjongsweark. Hee hef der zich zölvn an too dörvn te zetn um met hölp van kenners van t Hebreuws n begin te maakn met t umzetn van t Oalde Testameant.

In 'Opmearkingen bij deel II' (zie 17) schrijft Van der Meiden: 'Wiej bint attendeerd op inonsekwanties en der bint belangrieke suggesties doan veur verbetering en veraandering.'

Niejd wa'k noar wat der was doan met t stoet(n)/brood-haspeln, zoo as dat in t eerste deel vuurkwam. Dee umzetting is in dit tweede deel wisse konsekwanter doan. Der wördt in de breve an de Korintiërs en de Tessalonicenzen iederbod doan van 'brood'. De stoete lik glad vort. Mij duch, met 'brood' is ne foute keus maakt. Brood in Palestina? Joa, mag wean noeverdan, at ze doar t (rogn)brood hen doot vuur n export. Wieders kaan'k verwiezn noar KORT EKEURD in DNT6 (225).

t Is mooi dat der an n eand van de opmearkingn (18) neumd wördt van de 'Testament/testameant-kwestie'. Van der Meiden maakt der zich van of met te zegn dat der 'net zovöl veur as teagen [blik] te wean' en geet verdan met 'vandoar dat wiej 't hebt stoan loaten.' Doarmet he'w van ziene argumeantn nog niks metkregn. Dat der vanoet haandelsoaverweagingn köazn wördt vuur den zölfdn titel kaan'k mij wal luk bij vuursteln, mer doarmet is den misn nog nich recht zet. Misschien at dat nog s oet wördt liekt as de twee deeln t lech zeet in eenn baand?

Dat t lidwoord 't oetschrevn wördt töt *het* in plaats van *ut* kaan'k nich begriepn. Zoo te zeen weelt de biebelumzetters eer temeut komn an de Hollaandse schriefwieze (zie 9) as an de eegneheid van t plat. Los van dat nen Tukker bij dit woord de 'h' nooit oet zal sprekn, doot ok de an de Neersasn verwaante Angelsasn van 'it', krek as de Freezn, dewiel de Pruus t oaver 'es' hef. Neargnswoar ne 'h'.

Gerrit Klaassen

Oaver: Trio00, Zo dan!

Silvox 027, Silvolde 1998

Zoo dan! Doar zö'j ne hebn! De eerste cd van t Eansker/Hengeler muziekgezelschöpkn Trio00. Ene woar wat bij zit. t Kaante tekstbeukken gef den anheurder nen goodn inkiek op n inhoald. Der is bij de produktie good noadach oaver teks, muziek, ofwesseling en t riegn. Met hölp van vakleu as Caspar Falke en Goaitsen van der Vliet is der n joar laank slötteld an de kleane schilderbeeldkes dee't vuurbij tiejt: vief moal plat, vief moal Hollaands, wier vief moal plat, vief minuutn leugte, en nog is t dan nich ofloopn. Muziek dee oe bijblif. Bij t besprekn wi'k mij bloots bepoaln töt de dialektnommers, schoonwal de Hollaandstalige leedkes vuur t plat nich onderdoot.

Biej t losdoon met *Bennie* is met t gebroek van veer piepkles en ne böggelfleske voort den ambachteliken eenvoald te heurn. Met t wesseln van nommer zoargt t varieerde instrumeantnweark van René Vrieler en Harm Braam en t stembereik van Fred van de Ven vuur ne klaankkluur dee iederbod an stearkte weent.

Da's sito te heurn in *Oonze Iene*, nen meer of meender autobiografiesn teks, woar at den broenn klaank van n baritonsax mangs vol duurhen koomp. In t *Liepke* zit n paar mooie tempowesselingn, benaamd tusken t rappe trekkzakmuziek en t liezige 'Zoo dan?' woarmet de jongs kafeehoaldster Annie der wier n pulken bier met too loat zetn.

In *Versierd* is t niejs wier den saxofoon den ne prachtige ondermoat angef. Kö'j t meuiet kriegen in nen zin as 'Ik wör zoo geern deur n wiefken oet hen etn nömn'?

Krek t tweede leed döt den *Bookhoalder* (*teagn kolnboer*) steark deankn an de 50/60-er joarn. Teargnd wördt e duur Van de Ven vuurdröagn. De haande jökt oe. Iej zoln um: 'Oe krieg ik nog wa!'

Met *A'j a'j* vangt de möage van Trio00 de tweede 'platte' rieg van vief an met ne vlotte (booskool)blues, alverdan anjag duur de 'oral bass' van Braam. In *Doar gung e hen* weent n zanger eerst an (Hengeler weend)krach at e zich hellig maakt. t Bint niejs wier de saxn dee t weark kompleet maakt. t Traansformatietransportnummer *Mien Volvo* vlög met asbak, plasticbeker en nen oard remweg in rap tempo vuurbiej. t Geet bearg-of: van Volvo en Dafje noar ne snorfiets! A'j nich oetkiekt vleeg iej met de bocht oet en kö'j ophemmeln. Un leed dat t bij t kortgebeente good zal doen.

Op melodie van Jelly Roll Morton hef Van de Ven met *Woarum* den teks van Ed Werac umzet in n slauw luusterleed: zitn kiek en ofwochtn is t woar t feilik um geet. De herhaalnde klaankn van klarinet en mandoline stearkt t gemood wieders an.

Met *Hawaii* hef Vrieler nen oard muziek van de aandere kaante van t grote götngat maakt. Ukelele, ocean drum en ne elektriese Hawaii-gitaar loat oe doar slich in leuven. Mer a'j luustert noar den teks dan wö'j rap oet n dreum hölpn at der wel geet te beken en te beern en schreeuwt van 'Hoaldt de klappe too!' Ineenn bi'w wier in t hoes an de kökntoafel. Emigreern, dat zo'j.

Vuur t 'ofloopen' brech Trio00 nog nen oard eerbewies an Karel Schöpfung Wichers. Nen keurl den at doomoals oogn en oorn nich in tuk höal at e keak en lustern hoodöanig leu gungn op twee been. Ritmies en in nen aldermeuistn eenvoald kump oe hier wat an de oorn wat wisse nog s n moal ne choreografiese invulling verdeenn zol.

An t lestn wi'k oaver Fred van de Ven ziene sproak nog schrievn da'j hoast

nich heurn könt dat t Tweanske plat ziene eerste taal nich is. Dat e zich doar zoo vuur broekt hef is prieznsweerd!

Al met al n schiefken en n beukken dee't länger met könt as n eenn dag. Schier vakweark dat grote anerkenning verdeent.

Goaitsen van der Vliet

Oaver: *Luuster leedjes*

Stichting Latent, Eanske 1998

Den oetgeaversnaam (un anagram van 'talent') en de schiere voarmgeaving van t deusken (deur Marc Willighagen) maakn da'k vol verwochting noar dit schiefken an t 'luustern' gung. Veerteen 'zorgvuldig gekozen artiesten' was, voalgns een van de anprieznde biejschrift, vroegd 'een nieuw nummer te componeren' met as thema 'eigen wortels', en dat al in t plat. Un mooi initiatief van Frans ten Berge, Jan Eppink en Bas Treffers.

Dat 'zorgvuldig' zal eer nog zoer genoeg valn wean, want in platzingerslaand is t nich zwart van groot taleant. Zoo is wa'j hier te heurn kriegt nen deurpot van adel en onadel, van riep en greun, en deent richtige oetbleenkers zich nich an. t Meestpart hef muzikaal nich völ um de haken: middle of the road. Tekstueel van t zölfde, met völ riemelarieje en n groot deel nostalgie. Hoo zol t ok aans met n thema dat de leu an vroger deankn löt.

Van wat leedkes wi'k ampart nog neumn. Twee van de bestn bint veur mij dee van Algerak (*Mirreweenterhoorn*) en van Zaand, Zeep, Zoda (*De klokke slöt detteen*). Ofwesselnd en met nen hil eign kiek op folklöre. Van de Spitfires (*Henkie, ikke en René*, blues met bloasbas) ha'k ok wa's völ meender van heurd. An de aandere kaant: bieje Harm Agteresch (oet Riesn), Irma Schuiling (oet Kûmp Wè) en Toon & Toon is t wat de muziek angeet krek o'j an ne lange brulftntoafel zit: inhaakn of drok noar n pot hen! Wat wieders nog opvaalt, dat bint de verscheln tusken de gezungn tekstn op t schiefken en dee in t tekstbeuksken. Iej heurt froai wat vertaalde Hollaandse oetdrukkingn, mer bieje t leazn liekt de weurde wa mangs hilndal Hollaands te wean in plaats van plat, en da's zeund.

t Glad Hollaandse nummer *Liefde overwint* van Regine Smeets hef niks met n opzet van dizn cd van doon. A'k t biejschrift leuvn mag, steet ut der op, bloots umdat t 'gewoon een mooi liedje' wean zol. No, um mij hadn zee t wa vort mögn loatn, want ik veen ut ne slimme troanntrekkerieje. Slim genoeg um ut dé nominatie veur t inkortn te hoaldn Streeksongfestival te loatn wean. Ha'k hoast zeg.

Een dingsken nog, an t leestn: waarom hebt zee Trio00 nich vroegd?

Bennie Sieverink

308

Veer gedichtn**Niks te beleavn**

An nen blauwn koepel schient
nen onmeundign kroonlöchter
tot an de mosgreune waand.

Op de toafels - ok roond -
stoat bloomn van ziede
op kleeckes van kaant.

Ne pendule tikt tiedloos
en t hoesorkest spölt
alverdan de Sneewals.

Rech niejs is der nich:
der wördt kuierd en kaart
en nums spölt der vals.

Stöarig kiek'n noar de poort:
wel der in wördt loat'n
is nich aait oald en gries.

Woarum gen tachtig op zien meenst?
Jongeleu hebt niks gen wil
in t hemmels paradies.

As nen vogel

Iej
joa iej
wat iej bunt
iej bunt vriej
as nen vogel zoo vriej
bun iej no ok wier nich
iej bunt aans vriej
iej bunt eer
vogelvriej
dat bu'j
joa

Helbloond

Nen gitzwartn akker
met an n raand
nog wat maisstrunge
dee hel ofstekt.

t Is n mooi gezicht
mar met gen meugelikheid
kan ik der ne vrouw in zeen.

Ik har t nog nich zeg
of doar ha'j der ene:
van top tot teen in t zwart
en met van dee hōare
wal joa zoo hel.

Rondeel

Op wel wocht dee vrouw, zoo schier in de klee?
Kon ik heurn wiln mar n zetken verdreagn.
Dat meundken zoo zach, mer shearp as ne scheer
dat engelnhoar, duvels, is ja nen zeagn.

t Leuge station is ne duustere stea.
Ik raak t spoor biester, bun wat verleagn.
Op wel wocht dee vrouw, zoo schier in de klee?
Kon ik heurn wiln mar n zetken verdreagn.

n Trein sist oonder nen vettigen smeer.
Veur losgoande duurn kruust zich twee weagn.
Twee grote koffers - noe, weas s nen heer.
Twee doonkere oogn - ik wet t nich meer.
Kon ik heurn wiln mar n zetken verdreagn.

Hier waak ik

Iejleu keant dee brödkes wa. Der bint nog a wat deers dee ze dat waakn anvertrouwt. Biej wis iedern iezerwienkel kö’j ze wa kriegn. Dee brödkes, bedool ik. Kortns heb wiej ok zon bröd an t hoes kreeg. *Hier waak ik.* Um wat vun deer t geet kö’j op oens bröd nich zeen.

‘Ma’j oew eagn portret wa biej zetn’, lachn miene vrouw voel. Mer ik har heer wa duur.

Wat biej oens t spul bewaakt is nich zoo naar groot. Mer dat wet nen inbrekker ja nich. Doar koemp e pas achter as e binn is en dan is t mooi te laat. Hee hef zien hok in de kamer. Oens deerken, bedool ik. Dat is zoo ziene vaste stie. Doernd ut etn möt e der in. An dat achieln an toafel he’w nen hekel. A’j ne loat gewördn vret e oe de kees van de stoet.

A’w tehoop bint, miene vrouw en ik, dan is der niks met an de haand. Slöp e ok völ. Löt e zich duur numns van de wies breng. Mien deerken, bedool ik. Mer kiek oet as de bel geet. Of e der op lig te wochtn. Ma’j ne met n schel oog wa in de gate hooldn. Noe is t bie oens nich zoo, dat iederbod as de bel geet der ok wel in koemp. Mer mangs wa. Miene vrouw hoof mer met de visite de kamer binnen te komn of doar koemp nen anval. Van oons deerken, bedool ik. As t de noabers bint he’w niks gin last. Dee schient e noa al dee joarn heandig-an a te kenn. Vuural de buurvrouw, doar is e wa zoo könnig met. Oenderwiel is e nog gek op heer ok en völ slimmer as ik. Dan is e zoo gängs op t rabat. Of t an t buurwiefken lig of an oens deerken dat wee’k nich, mer as zee koemp möt e drekt riejn. Geiln op heern aarm. He’k t a mangs nen striekerd verkoch. Oens deerken dan. Noe wördt t a miender, mer geevt um nich de kaans, want iej schaamt oe rot. t Hef neargns wat biej. Dat riejn is het leefste wat e döt. Oens deerken, bedool ik.

He’k nog geluk dat e naar good luustern wil. Een moal fluitn en hee koemp. Of hee koemp nich: t haank der mer van of hoo at e de pet hef stoan. Oens deerken, bedool ik. De aandern könt fluitn wat ze wilt, mer dan koemp e nich. Ok biej miene vrouw nich, döt e niks op oet. Noe kan miene vrouw geels nich fluitn, doar zal t wa an lign. Betjen eenkennig is e. Oons deerken dan. Mer good ok. Nich alman is ja gedeend van oenze Pedro. Oo ja, ha’k oeleu nog geels nich verteald dat a Pedro heetn. ‘What’s in a name’, zea Mozart a. Miene vrouw hef zich den naam loatn invaln. Maakt ok niks oet, as t mer nen naam hef. As der wat te haaln valt koemp e umdewiel. Hoov iej ne nich te roopn. Oons deerken, bedool ik. Vuural n keuksken, doar is e mirakels gek op. Slikkern in n sukerpot mag e ok gern doen.

Ik heb ne noe veer joar. Bin der hoast met trouwd. Proatn kan e as Brugman ziene vrouw. Vuur mij döt e alns, noe ja, hoast alns. Miene vrouw zeg wa s mangs: 't Möt nich anhaaln met oeleu beide.' Mer dat döt t wa. Wiejleu beide bint möatjes. t Wördt hoo gekker hoo langer. A'k mer efkes de kamer oet goa geet e te biestern, en a'k dan wierkom vlög e mij an. Oons deerken dan, bedool ik. Kiek dat wo'k oeleu noe oetlegn: a'j doar as vrömdn nich op verdach bint schrik iej oe t klaplazer. Nen inbrekker ok. Ik gelev da'k zienn foto toch mer op t bröd plak. *Hier waak ik. Grösparkiet Pedro.*

Nöaln

- Hei keerl!
- Ha keerl!
- Hoo he'j t der met?
- Woarmet?
- Joa no, gewoon, hoo he'j t der met?
- O zoo... joa no, wa good...
- Wa good?
- Nooa, jooa, joa, geet...
- Wattan?
- Woozoo, wattan?
- Joa no, gewoon, woozoo: geet?
- Noa, ik heb zooiets van...
- Van wat?
- Noa, gewoon van... t kon better... Dat he'k van. Mer hoo evn... k Heb ok wa van... t Kon meender.
- Oo juist joa. Mer wat is t probleem dan?
- Joa no, jök man!
- Wat zea'j noe?
- Jök!
- Oooo... jökkeriej!
- Dat zea'k ja.
- Mer jökkeriej... woar dan?
- Dat zeg ik nich.
- Woarum nich dan?
- Joa no, gewoon, dat zeg ik nich.
- Iej hebt zooiets van: dat zeg ik nich?..
- Joa juist, dat he'k van.
- Woarum dan nich?
- Woarum dan wa?
- Joa no gewoon.
- Jökkeriej... Alverdan?
- Alverdan verdan.
- Keerl man!
- Joa joa...
- Woar dan, alverdan?
- Joa no, gewoon, an de pieleman...
- O joa?

- Joa!
- Keerl!
- Joa, joa...
- ...
- ...
- Mer keerl?
- Joa?
- Woo kump dattan?
- Wat mean iej?
- Dat jökn!
- An de pieleman?
- Juust joa, an de pieleman.
- Joa no, gewoon...
- Oo juust...
- ...
- Hei keerl!
- Joa?
- Heandig-an hè.
- Joa, joa. Heandig-an.

Vlöggen

Eer - in luk aandern voarm - as kaantteks (column) pubelseerd in de rubriek *Platte tekst* van t wekblad *De Roskam*, den 10dn april 1998.

- t Geet wier an: vlöggen in Oatmörske.
- Wa's doarmet?
- Doar doot ze n oald kristelik gebroek woarvuur acht eenleupers van t städken oetzoch bint.
- Woodat?
- Dee slendert der kop-an-koont de ströatkes duur en roopt: 'de heer is waarlijk opgestaan'. En dan...
- En dan doot ze n reagnjas wied los en mait ze t jonge heerschop zekers de haand doen. Aait a wa dach dat doar wat achter stök.
- Eertieds warn t Pläske en de keark twee sties woar at leu vuur de mis nog rap evn oet de bokse gungn. Vrolleu eerst wa de rökke umhoog, kö'j begiepn.
- Met t poasken en peenkstern hoekdaal dus.
- Nich bloots met zukke daag, aandere zundaag krek zoo.
- Mer hadn dee Beantmer zaandsteenn der nich van te liedn at de keerls t teagn de muurn van Judas en Iskariot an höaldn?
- Wiej zint nich in Deankaamp. Simon het den eenn. En wat dee zaandsteenn anbetref: schier en glad is aans, mer de keark steet der nog.
- Dore leu dee siepel.
- Doot ze a seend leu zich heugn könt. Mer uh, woar wa'k bleavn? Juustem. Dee jongs as poaskeerls zint ok...
- Poaskeerls? Potloodveanters zö'j meann! Vuur n joar of wat terug hebt ze dee schenners nog eerd met n broonzn beeld. Stik vuur de Simon en Judaskeark teagnoaver t Pläske.
- Schenners? Dee keerls loopt der nog wa kristelik bie, duch miej. De leu oet t städken goat der aans nog wa greuts op.
- Wat te deankn van n stuk of wat vriegezeln keerls in van dee smoskerige grieze jässe met krap te kleane dökheudkes? En dan ok nog van binn de Oatmörsker waln.
- (*Gin bescheed*)
- Heur iej miej?
- De wälle, joa. Woar aans zo'j ze zeukn mötn?
- Biej de waln doar wilt de heern zich vertreadn. Met nen gleuindign bolknak

stief vuuroet. Kiekn of der nog good hoar op n diek is en dan rap vuur t zingn van t alleluia de keark oet.

- Mer zun rundken um de keark doar is t de leu um te doon. Dat veendt ze mirakels.

- Ik doo met oe: t is een groot orgiasme.

- Iej meant n mystiek gedoo of nen oard kulties of religieus fees van de Germaann of zoo?

- Doar wi'k of wean.

- Woarbiej at ze dan an t lestn de keender in de loch smeatn.

- Mag um mij, at ze ze mer wier opvangt.

- De keender dee ze valn löatn wördn...

- Stek niks, at ze dee mer wier opkriegt. Van valn wö'j...

- ...dee wördn offerd an de goodn.

- Da's aans wat. Mer loat wean, t is mij zoo kloar as wat dat dee onmeundige sigoar met den rooin kop an n eand niks aans is as n... as n... Hoo neum iej zun deenk?

- n Fallussymbool zo'j meann?

- Ik mean t miene dervan. En t volk löp der mer achteran te gieeln en te gealn. t Zol s wean dat ze ok wat misn mosn.

- Wat zoln ze misn mötn dan?

- Nienduur-in-nienduur-oet, wat aans? Doar doot de leu mer al te geern an met. Eenn grootn kloch van 'kan nog meer bieje op' en n eerstn slöt n roondgaank bieje n lestn wier an. Veul iej um?

- Nen oard kollektief vruchtboarheidsritueel, wo'j zegn.

- Doar dreait t godgaanze leavn um.

- Goat hen...

- In de keark zeit ze dan '...en vermenigvuldigt u'.

- Ik begin um te veuln.

LEU, POTLEU & STUMPKE

Frank Löwik
Klungels

n Stukken oet ne column van de Leeuwarder Courant¹ - heur iej t ok s van n aander:

Let goed op de volgende tekst: 'We waren deze zomer in La France. De hoofdstad Paris is druk maar prachtig. Op de terugweg gingen we door Deutschland omdat we Köln ook eens wilden bekijken.' Het is een belachelijke tekst...

Dat duch mij ok. Zokswat schriev iej nich a'j ok mer n hil klean betken sproakeveul hebt.

Biej den Kreenk veur de Tweantse Sproake lig dat almoal ok wat aans. Doar knooit ze stöarig alns deur mekaar. Ik heb der a s eerder van berich.² Bettern könt of weelt ze zich nich. Least den bodbreif 1998-3 bladzief 5 mer s:

...in de Johanneskeark in Tweekelo. Te veenden in 'n dreehook Enschede, Boekelo, Hengelo.

En dit is mer ene van de völle klungels waarop den Kreenk de leazers wier trakteert. Van zakelike kritiek of goodn road weelt ze as aaltied niks weetn. Ik heb mien lidmoatschop noa 23 joar mer op-ezeg. t Is toch trekn an n dood peerd.

Den Kreenk lik op ne vegetariërsvereniging woar't ze oe iederbod nen bal gehak op n tealder kletst.

¹ Leeuwarder Courant (22-9-98)

² De Nije Tied (nommer 1, ziede 9)

Frank Löwik
Kwitkoonterije

Wiej stoat as Tukkers nog nich hilmoal 'op de kaarte'. Iederbod blik dat in de kraantn as ze Eanske in den

Achterhook situeert - met de versmering van t laandschop hier mochn wiej dat wiln - en Grolle in Tweante. Met t Tuks is t nich vö better. Dat bleek mer wier s oet de Leeuwarder Courant van den veerteendn oktober. In n artikel oaver Ilse de Lange - a wier ne beroemdheid oet Almelo - spröngn ze der wa hil raar in um, um t mer s op zien verfreesd Tweants te schrievn. Ne reaktie veun ik toch wa t meenste. Dee stön den moandag den zeuvnteendn in de zölfde kraante oonder den kop 'Bettert oel':

In n stuksken oaver Ilse de Lange, n vergangn goonsdag in dizze kraante laz n wiej: 'Hij moet op mijn slaapkamer komen te hangen', zegt de muzikante met een ontwapenende glimlach in onvervalst Twents. Wat is dit veur kwitkoonterije? Der was gin woord Tweants bie! Luk akseant is duch mij aait nog wat aans as ne sproake. Iej möt ok oaveral bie wean!

Breef woar wat bie zit

t Is a wier nen hilm zet terugge dat DE NIEJE TIED nen mooien langn breif en wat te pubelseern gedichtn kreeg van t zangduo Lucy Legeland en Jack Weijkamp, ok schrievers van n verduld oardig Achterhooks beundelken: *Blauwe vleugels*.

Eer sproak en schriefwieze wik nog wa of van wat wiej bie DNT gewoon bint: *In verband met de klankkleur willen wi'j jullie vroagen niks te veranderen aan de spelling. Dit is de officiële WALD-spelling (Woordenboek Achterhoeks Liemers Dialect) van 't Staring Instituut in Durkum.*

Noe is t zoo dat wiej bie DNT ginne stukke opnemt dee't nich umzat bint in oonze Standaard Schriefwieze, mer in dizze rubriek maak wiej veur wat citöatkes geern ne oetzeundering: *Wi-j hemmen De Nije Tied (september '97) met vol belangstelling gelaezen.*

Lucy: 't Zut t'r prachtig mooi uut, 't lis fijn en 't is afwisselend in onderwerpen: verhalen, muziekrecensies en Leu Potleu & Stumpkes, zonder de ströperigheid van wat 't schrievern in dialect soms al gauw kan hemmen. Ik vuulde 't enthousiasme d'r deur her. 't Lek of de schrievers bli-j waren met 't spullen van woorden en argumenten. Dat von 'k mooi. Hier en daor werd dit spel mien, zoas Gerrit Kraa ook schrif, wat 'te zoer': 't stri-jen um 't stri-jen eiges en 't benuumen van dingen die d'r allemaol niet zun. Persoonluk kiek ik liever naor de dingen die d'r wel zun. Da's mirakels mooi. An t lestin t gedichtken dat Lucy en Jack opdreagn hebt an dit tiedschrif:

Tied

*tied oh tied
waor gao'j her*

*tied oh tied
wi-j raken ow kwiet*

*tied oh tied
ik jaag achter ow aan
met mien geweer*

*tied oh tied
stop of ik schiet*

Goaitsen van der Vliet
t Rechte bescheed

t Oonderstoande har ik 't *Inschrien* tooschikt as ingezeundn brief.
t Wördn zoo in t plat nich opnöm'n want 'dat is nu eenmaal een redactiebesluit'. In plaats doarvan hebt zee t zoonder oaverleg met mij duftig bekört en noar eagn inzeen in t Hollaands noavertöln in t nommer van juli 1998. Umdat doarbiej t meestpart van wat ik der met veur har tusken de reagels vortköm'n is, hef dizn brief de ruimte kreg'n in DE NIEJE TIED:

In 't *Inschrien* (30n joargaank 2, april 1998) hef H. Hagens n stuksken schrevn oonder n titel *Hoe Twents is ons Twents?* Nich da'k zien perbeern um ok wat bieje te dreagn an t behoald van t oalde Tweants verlak-schouwn wil, mer n paar anmearkingn wo'k der wa geern bieje maakn.
1. Den schrieverd zeg t Tweants hef anerkenning veundn as meenderheidsproake en hee vrög zich of, wat doar wieders met te doon. 'De dialect-schaamte zal moeten worden tegengegaan' schrif e, en zoo verdan. Völ niejs zit der nich bieje, mer doar geet t mij noe nich um. t Slimste is, hee döt dat al in t Hollaands. He'k van zien leavn! Dan he'j ne kaans um te loatn zeen dat t plat zich bes schrievn löt, möt t wier in t Hooghaarlemmerdieks! Mij duch, t is drok tied dat H. Hagens t zölvn ok s zoo wied krig wat dee anerkenning anbetref. Dat kon aans wa s veur zoowat alle Tukkers gealdn.

2. Dan steet der ok nog: 'terwijl zeer recent Löwik met zijn vertaling van Asterix ook zijn eigen weg gaat'. Zoo te zeen hef H. Hagens ok nich völle metkreg'n van wat der de leste joarn te done hef wes in platschrieverslaand. Eerstns: Frank Löwik hef niks meer biejdreagn an dee oaverzetting as den oondergeteekndn. Tweedns: *Asterix den Galliër* is schrevn in wat wiej a n paar joar de 'Standaard schriefwize' neumt. Alle Tweantse oetgaavn van De Oare útjouwerij hebt dee zölfde schriefwize: Wilminks *Heftan tattat!*, Löwiks *Op n biester*, t blad in t plat *De Nieje Tied* en *Zunlech* van Theo Vosseveld. En of iej t leuvn weelt of nich: ok dee schriefwize wördn veur n hil deel oetprakkezeerd deur den oondergeteekndn.
Der hebt de leste joarn wa meer leu wes dee't miene platte tekstn an aandern too hebt schrevn, of der meute met hebt dat zonn Frees as ik

zich in ere modersproak oetdrukn
dörf. Ik mag liedn dat t nog s n moal
luk aans wördt.

Klöafzin (4)

'Oons Fannie har t vannach zoo ver-
nauwd, hef dree drölkes oonder t
dressoir dretn.'

(Henk Leferink, Hoksebarge)

'Bit oew Tillie hoonder?'

'Nee, Tillie lig oonder n schaabos.'

(Heurd in Fleringn)

'He'j hoar op n poal?' (Eanske)

Sägg äs 'Äwwerdesken'! Zungenbre-
cher, galt als Probe bei Kindern, ob
sie gut Platt konnten.

(Oet: Elisabeth Piirainen/Wilhelm
Elling, *Wörterbuch der Westmünster-
ländischen Mundart*. Borken 1992)

Van heurn zegn

'De Nije Tied? Is dat een blad voor
plastische chirurgie?'

(Wilfried Finkers teagn zien breur)

Redaktioneel bod

Zoo dan! Dree kortn en dree langn hef t doerd vuur at dit nommer van
DE NIEJE TIED bij de vaste leazers op de mat is kömn. Um t gat der nich
oonder hen te dreain: t oetkomn hef dit moal nen bestn zet op zich wochtn
loatn. t Har wa korter doern köand. Aans ok wa länger.

Noe kö'w met alderhaande oetvlochn an komn, mer t is wa zoo dat t leazn,
bescheed doon, redigeern en akwisierteern van wier n nommer van DNT
meestparts vuur alle dree de redaktieleu t leste van n dag is. t Vergangn
joar is dat iederbod duur drökte en aander gedoo lign blevn en is der niks
van op n klos kömn. Wiej hebt der nog wa de tied too doan, ha'w hoast
zeg.

Um al dat wochtn luk temeut te komn kriegt oonze betaalnde abonnees
ne bijezeundere toobate: *In nen anvaank*, un heandig beukken met twee
verhaaln van Gerrit Klaassen vuurofgoan duur beeldweark van Rembrandt
Harmenszoon van Rijn.

Wieders: de op ziedn 213 en 241 ankönigde bijdreage van Fred van de
Ven (van Trio) löt nog evn op zich wochtn en wördt niejs wier verzat.
n Schrieverd hef t nog nich zoo wied. Wiej hoaldt den teks nog te goo.
Want a'w tied van leavn hebt, dan kon t ok nog wa s wean dat op n good
moal t neegnde nommer van dit gereageld onreagelmoatige tiedschrif bij
oe in de busse glid.

An t lestn: *De Nije Tied Weerldwied* hef der wier wat niejs bij: *n Disselhook*,
op netstie <http://www.a1.nl/bb/blad/dnt/dh.htm>.

IN & OAVERT PLAT

Un deel nije oetgaavn, van oktober 1997 töt meert 1999. A'j meer wetn weelt, kö'j s beln met de Bibliofoon van de OBD: 0900-9394.

In druk

- *De aole sprökke van Hendrik Klaassen*. Saamnsteld deur Harry Wonink en Johan Klaassen. Van de Berg, Eanske. ISBN 90 5512 076 6
- *Mirreweenter*. Proza en poëzie in de streektaal. Met biejdreagn van tien schrievers. Bureau Outplacement Twente, z.p. ISBN 90 71517 05 5
- Adriaan Buter, *Geluk en zeagen*. Dichtsels. Van de Berg, Eanske. ISBN 90 5512 075 8
- Ben Frey, *De oalde spreukskes*. Vanniejs vertaald in 't Twents. Van de Berg, Eanske. ISBN 90 5512 086 3
- Gerrit Kraa, *Jewilmke*. Twaalf verhaaln met teekningn van H. Jaspers Faijer. Van Deinse Instituut, Eanske. ISBN 90 71517 03 9 (zeet ok ziede 304)
- Gerrit Kraa, *Doot heanig an*. Twintig verhaaln. Van Deinse Instituut, Eanske. ISBN 90 74064 10 8
- Frank Löwik/Goaitsen van der Vliet (vert.), *(Ne gesjichte van) Asterix den Galliër*. Kats in t plat! De Oare útjouwerij, Eanske. ISBN 90 71610 41 1 (zeet ok ziede 303)
- Anne van der Meiden (vert.), *Biebel in de Twentse Sproake. Nije Testament. Deel 2. Breeve en Openbaring*. Van de Berg, Eanske. ISBN 90 5512 080 4 (zeet ok ziede 304)
- Gerrit Morsink, *Twents gezangenboek*. De gezangenberijming uit het Liedboek voor de Kerken in de Twentse streektaal. ICS-Nederland, Leersum. ISBN 90 73854 17 2
- Wim Post, *Zo zägen wie dät op 't Vjenne*. Vriezenveense Spreekwoorden en Zegswijzen. Eign beheer, t Vreeznven. ISBN 90 9012243 5
- Ineke Smit-Vukkink, *Stille getuugn*. Gedichtn. Van de Berg, Eanske. ISBN 90 5512 088 X
- Theo Vossebeld, *Zunlech*. n Heel deel gedichtn. De Oare útjouwerij, Eanske. ISBN 90 71610 43 8 (zeet ok ziede 299)

Op CD

- Trio, *Zo dan!* Produktie Goaitsen van der Vliet en Trio. Silvox, Silvolde. SILVOX 027 (zeet ok ziede 305)
- *Luusterleedjes*, deur verschelnde muziekleu. Produktie Bas Treffers & Jan Eppink. Stichting Latent, Eanske. 98 10048 (zeet ok ziede 307)

Dialexicon Twents

A'j vuur t zommer 10 geuldn oavermaakt
op giro 3167095 van Bits & Books in Eanske,
dan krie'j ne preuve van n digitaal weurdebook in de bus
vuur n joar laank persoonlijk gebroek op oewn computer.

Iej zoln t hoast nich leuven: twee vertaalweurdebeuke
(*Twents-Nederlands* en *Nederlands-Twents* met meer as
17000 vertalingen) én n *Tweants riemweurdebook* in een!

t Is n MS-DOS-programma, mer oonder *Windows 95* kö'j der
op n bestn met gewördn. Leaving vuur 1 juli, op diskette.

Digitaal weurdebook in t ankonn!

De Oare útjouwerij

t Sander 36, 7522 AM Eanske, 053-4359229, vdvliet@a1.nl

Nieje oetgaavn van betaansie

Theo Vossebeld
Zunlech / n Heel deel gedichtn f 20,-

Trio
Zo dan! Pracht-cd met leedkes in t plat f 35,-

Willem Wilmink
De Pathmosprinses / Enschedese volksmusical f 15,-

Dizze oetgaavn krie'j in de busse a'j den weenkelpries oavermaakt
op giro 4611391 van De Oare útjouwerij in Eanske
(en a'j weelt ma'j der nog wat bieje doon vuur t opsteurn)

*t Sproakverschel
zit um in kleane dinge...*

www.TriMM.nl

Net nich:

***Kieken wat
het wordt***

Net wa:

***Kiekn wat
t wördt***

***Kiekt der s achterhen
biej oons op de netstie:
ok in t plat!***

***Multimediabedrief
TriMM Eanske***

● Postbus 1208
7500 BE Eanske

● Oldnzelsestroat 143
7514 DR Eanske

● Tilf: 31 (0)53 4800480
Fax: 31 (0)53 4353027

● Netstie: <http://www.TriMM.nl>
Netpost: info@TriMM.nl